

ПРОБЛЕМИ УРБАНІЗАЦІЇ

Омельченко М.Д

Науковий керівник – к.т.н., доц. Пронюк А.В.

Харківський національний університет радіоелектроніки

61166, Харків, просп. Науки, 14, каф. Охорона праці,

тел. (057) 702-13-60

A Society has crossed the significant border recently : an urban population has jumped over the country one. There are a lot of reasons for that statement, and it has changed our lifestyle significantly. The urbanisation is an awesome subject of disputes nowadays, the particular reason for this circumstance is it's novelty, and the overwhelming majority of publicity literally can't understand all factors that have an impact on human living ability in urbanistic areas.

В даний час відбувається зміна тисячолітніх відносин між містом і селом. Стрімка урбанізація відбувається у всьому світі головним чином за рахунок міграції з сільської місцевості, що призводить до стихійного росту міст. За підрахунками Організації Об'єднаних Націй, щодня приріст міського населення в світі становить близько 200 тисяч осіб. Це зростання, як і раніше, майже експонентне, і насичення може бути досягнуто вже до середини століття. У 1900 р. в світі налічувалося приблизно 360 міст з населенням понад 100 тис. жителів, міст в 1950 р - вже 950, а на початку 80-х років – 2368. Міста, іноді переростають в міські агломерації (від лат. Agglomeratio - нагромаджую, приєдную), утворюючи зони суцільної забудови, функціонально тісно пов'язані з ядром міста (щоденні трудові поїздки, звані «маятниковими міграціями», виробничі зв'язки підприємств міста та їх філій і т.п.). Таке зрощення стимулюється розвитком транспорту, зростаючою досяжністю будь-якої точки агломерації. Виділяють агломерації і в вузькому сенсі слова (зони суцільної міської забудови), називаючи їх «урбанізованими ареалами», і в широкому сенсі, називаючи їх «стандартними статистичними ареалами». Ці ареали займають до 1/6 площі розвинених країн. У США, Японії і Західній Європі склалися скупчення агломерацій, майже злилися пояса великих міст - мегалополіси: Босваш (Бостон - Вашингтон) в США, Токайдо на тихоокеанському узбережжі Японії, в «єдину Європу» формується мегалополіс від південного сходу Великобританії до заходу Франції (за вигнуту форму його називають «банан»). В середині минулого століття міське населення світу налічувало трохи більше 750 мільйонів чоловік, а сільське - 1785 мільйонів чоловік або в 2,4 рази більше містян, частка міського населення щорічно збільшувалася в середньому на 0,4-0,5%. В сільських поселеннях проживало близько 70% населення світу. Зараз темпи приросту міського населення світу поступово сповільнюються, хоча залишаються високими.

У 1950-ті роки чисельність міського населення світу збільшувалася більш ніж на 3% на рік. Починаючи з 1990-х років темпи приросту міського населення стали знижуватися, опустившись до 2% в 2015-2017 роки. Надалі, за прогнозними розрахунками, темпи приросту міського населення світу продовжать скорочуватися - до 1,5% в рік в 2030-2033 роки і 1,1% в кінці 2040-х років.

До 2014 року в Латинській Америці, країнах Карибського басейну і Північній Америці рівень урбанізації становив або перевищував 80%, в той час як в міських районах мешкали 73% європейців, 48% азіатів і 40% африканців. Сінгапур вважається повністю урбанізованим, Катар з рівнем урбанізації 99,2%, Кувейт - 98,3%, Японія - 93,5% і Ізраїль - 92,1%.

Розростання міст породжує безліч екологічних проблем:

1. Скорочення продуктивних сільськогосподарських площ, землі яких конфіскуються під будівлі, рекреаційні парки для забезпечення відпочинку населення. Це створює проблему нестачі їжі у світі.

2. Інтенсифікація використання енергетичних ресурсів, аж до їх виснаження за рахунок необхідності освітлення території міста, експлуатації транспортних засобів, використання кондиціонерів, експлуатації багатьох очисних споруджень і смиттепереробних заводів.

3. Погіршення стану повітряного середовища міста, забруднення атмосфери транспортом, промисловими об'єктами та ін.

4. Деградація водних ресурсів внаслідок їх вилучення для забезпечення потреб города і забруднення водних об'єктів через скидання стічних вод.

5. Величезна кількість твердих побутових відходів, які потребують утилізації.

6. Виникнення електромагнітних полів і випромінювань, пов'язаних з лініями високовольтних електропередач, радарми метеослужб та інших джерел електромагнітного випромінювання.

7. Зміна кліматичної обстановки, викликане тим, що більш тепле, але брудне повітря міської території, утворює стійкий вертикальний повітряний потік. В умовах низьких зимових температур і атмосферної інверсії, повітря розходить до його периферії, поступово охолоджується, опускається до землі і знову повертається до міста.

8. Ускладнення геологічних та екологічних умов розвитку міста, експлуатації житлових і промислових будівель, інженерних комунікацій через активізацію і появу нових, не властивих даній місцевості інженерно-геологічних процесів.

Однак міста мають потенціал для введення масштабних програм щодо використання ресурсів і впливу на навколишнє середовище. Концепція стійких міст отримує велике поширення, але містобудівники зазнають труднощів у застосуванні таких підходів.